

349. Az elragadtatás gyümölcse, I. Édes béke, ott – Nálad!

Imádkozzuk a 42. számú éneket:

*Égi lakomára készüljünk, hívek,
Az öröm Királya már élénk siet.
Meggyógyulnak gondok, sebek,
És az Úrnak békélt szívvel mondunk víg éneket.*

*Fölséges Úristen, Eléd térdelünk.
Ember, angyal: minden dicsér, áld velünk.
Mert hatalmas a Te karod:
A víz borrá, a bor vérré válik, ha akarod.*

Az elragadtatás imájánál nemcsak azt próbáljuk nézni, hogy hová ragadja el az Úr a lelket ebben az imaszakaszban, hanem azt is, hogy mivel ajándékozta meg Isten azt a lelket, akit magához vonzott olyan nagy hirtelen elragadtató, elragadó szeretettel.

I. Kíváncsozunk oda eljutni, ahol Isten önmagával táplál bennünket!

Szent Péter apostol azt mondja: *Kíváncsozotok a szellemi, hamisítatlan tej után, akárcsak az újszülött kisdetek, hogy általa növekedjete az üdvösségre, hiszen már megtapasztaltátok, hogy jó az Úr! Hozzá, az eleven kőhöz járultok* (1 Pét 2, 2-4). **A főapostol egyenesen felszólít mindnyájunkat: szabad kíváncsozunk az üdvösség után, az üdvözítő Istennel való szeretetteljes közösség után.** Ahogyan a kisdetek tud kíváncsozni anyja keblére, az apostol ezt a képet felhasználva minket is buzdít. Kíváncsozunk oda eljutni, ahol Isten önmagával táplál bennünket! Mert az üdvösség nem más, mint a végtelenül szent, örökkévaló Istennel való részesedés. Ez az isteni táplálék is átjár bennünket és éltet. Egyre jobban érvényesül bennünk Isten szent élete. **Isten, Aki végtelen szent, végtelen nyugalomban, békében él.**

Diadochus fótikai püspök mondja: „**Szükségünk van arra, hogy minden időben felélesszük lelkünk nyugalomban a Szentlelket, hogy lelkünket mindig Ő világosítsa meg!**” (A lelki tökéletesség fejezetei, 26. rész). Összetalálkozik Isten akarása és az ember óhaja. **Isten azért öleli magához az imádságban az embert az elragadtatás gyors röptű felemeltetésével is, hogy az Ő életét, az Ő békéjét, az Ő szentségét megossza velünk.**

Tiszteletreméltó **Szent Béda** áldozópap, bencés szerzetes is erről beszél: „Ha napközben elfáradt és különböző gondokba merült **lelkünk a nyugalom idejének beköszöntésével összeszedettebben tudja átadni magát az Istennel való egyesülésnek**” (Szentbeszéd, 1. fejezet 4).

Az Egyház az *Esti dicséret*, a vesperás imáját is ilyen elcsendesedés imájának szánja. A lelkünk megpihen, belemerül Istenbe. Ha a földi világosság csökken is, a lélek ragyogó Napja, **Isten szüntelenül szelíden sugározza rá az Ő szeretetének fényét.** Az imádkozó ember mindig érezte, hogy a nyugalom, **az elcsendesedés segít, hogy már ne önmagunkban legyünk, hanem egyre inkább Istennel!** A Zsoltáros is hasonló gondolatot fogalmaz meg: *Bár szárnyaim lennének, mint a galambnak, hogy elrepülnek és megnyugodnák!* (Zsolt 54, 7).

Ha a Zsoltáros kívánhat ilyen lelki szárnyalást, akkor

II. Mi is vágyódhatunk a léleknek eme repülésére,

amellyel Isten magához ragadja őt. Vágyódhatunk tehát a lélek nyugalomára, édes békéjére Istennél.

Judit, az Ószövetség asszonya, aki megmentette népét az ellenség támadásától, nem önmagában bízott, hanem Istenben. **Isten erejében győzött az ellenség felett.** Ő mondja: *Aki tisztel Téged, megtapasztalja kegyelmedet* (Judit 16, 15). Nem akármilyen tiszteletről van szó, hanem Istennek kijáró tiszteletről. Judit vallomásának az igazi értelme tehát így hangzik: Aki Istennek tisztel Téged, az megtapasztalja kegyelmedet. Aki elfogadja, hogy az ég és föld Teremtője a nagyobb, aki belső tudással tudja, hiszi, hogy Isten képes őt megmenteni, az megtapasztalja a legborzasztóbb megpróbáltatásban is Isten kegyelmét, vagyis jóságát, hathatós segítségét, Istennek azt a mellettünk álló segítő jelenlétét. Ez a jelenlevő **Isten békét ad az embernek, akármennyire is megpróbáltatások fenyegetnék.** Az ember már sokszor megtapasztalta, hogy **van okunk és jogunk Isten irgalmas szeretetében reménykednünk!**

Az imádkozó ember ugyanis egyre többször megtapasztalja: Isten veszi át a kezdeményező szerepet. **Aki Istennek tiszteli az ég és a föld Alkotóját** (vö. Ter 1, 1), **az megélheti azt, hogy szól hozzá Isten.** A szabadítás szavát nyilatkoztatja ki számára. Így szól az Úr: *Básánból is kihozlak. A tenger mélyéről is hazavezetlek* (Zsolt 67, 23). A Básán az a Golán fennsík, amely a Genezáreti tó északi részén, kelet felé magasodik. Mint ilyen, ma is stratégiai pont. **Az Úr ki tud hozni abból a megpróbáltatásból,** amelyet a választott nép tagjai azon a helyen megélhettek. Van úgy, hogy a nyomorúság olyan mélységes, mint a tenger. Az Úr ebből is **ki tudja vezetni a Reá hagyatkozó embert.** Szent Jeromos így fordítja: *Hazahozlak Básánból. Visszahozlak a tenger mélyéről is* (Zsolt 67, 23). Ezzel jelzi, hogy nemcsak egy földi hazába akarja hazavezetni, hanem a mennyei hazába is, mert hiszen itt a kinyilatkoztatás üzenete mindig a természetfeletti tanításra irányul. *A mi igazi hazánk Odaát van* (vö. Fil 3, 20), a földi magas fennsíkoknál vagy hegyeknél, is magasabban. A lényeg tehát, hogy **az Úr az, Aki cselekszik.** A fogságból hazavágyódó ember nem ellenkezik azzal, aki megszabadítja, aki hazaviszi; hanem átadja a kezdeményezést a szabadító nagy, erős Hatalmasnak.

A hazaérkezés a hosszú, nyugtalanító vágyódás és út után a megbékélésnek az örömét nyújtja annak, aki végre hazajöhetett, aki végre otthon van. Azt, hogy Isten hogyan vezet az Ő mennyei otthonába, ahol az Ő békéjében részesít, a Zsoltáros így fogalmazza meg: *Csendes vizekhez vezet engem, és lelkemet felüdíti... És az Úr házában lesz otthonom örök időken át* (Zsolt 22, 2-3. 6). Itt már arról a mennybe szökellő Vízforrásról van szó, Akiről Jézus beszél, amikor megígéri a Szentlelket (vö. Jn 16, 7 ?). Itt már arról az élményről van szó, amelyet Jézus megígért, amikor azt mondta: *Elmegy és lakást készít nekünk, azután eljön és elvisz magához* (Jn 14, 3).

III. Az imádkozó ember megélheti: Isten ad nekem helyet maga mellett

Érdemes tehát az embernek törekednie a szív békéjére! **Érdemes biztosítani a lecsendesedéshez az időt, a gond- és a gondolatnélküliséget,** belső világunk felszabadultságát a földi dolgok terhe alól. Ebben az édes, békével teljes imaállapotban **az ember megérezheti: az Úr megszerzett magának!** Elragadta a lelkemet, **ott vagyok Nála abban a másik világban. Boldogan belesimulok ölelő karjaiba.** Felénk kitért szívének szeretet-lüktetését tapasztalva szeretnék elidőzni benne **egy örök életre!**

Ez az a kivonulás, amelyet Isten választott népe az Egyiptomból való szabadulás után tapasztalhatott meg. Ebben az átvonulásban, amikor a lélek a megígért földre, az ígért földjére ragadtatik, már elmaradhat minden értelmi tevékenység. Itt már nem filozofál, nem szónokol. **Megáll a szó, és csak a szeretet lüktet Isten felé, és Istenből az ember felé** (vö. Szent Bonaventúra: *A lélek útikönyve Istenhez*, 7. fejezet).

Ez **az Isten felé lángoló szeretet eksztázisra törekszik,** vagyis ki akar menni önmagából. Az eksztázis imájának során az ember egyre jobban „önmagán kívülre kerül”, mert Isten vonzza őt egyre jobban magához (vö. Pseudo-Dionysios, vagyis Ál-Dénes tanítása – Lev Gillet: *Az ortodox lelkiség*, 1999. 35. oldal).

Amikor ebben az imaszakaszban a lélek megtapasztalja: *Isten lenyúlt a magasból, és megragadott engem, az áradó vizekből magához emelt. Kivezetett biztonságos helyre, megszabadított, mert kedvét leli bennem* (Zsolt 17, 17. 20), akkor az ember tudja azt, hogy nem a

maga erejéből kerül önmaga fölé, hanem **Isten az, Aki kiragadja e-világ áradatából**. Itt már nem kell úgy *törekedni a békességre, és annak útján* a saját erejével járnia, mint ahogyan a Zsoltáros buzdított (vö. Zsolt 33, 15); hanem a lélek egyre inkább csodálkozva tapasztalja meg: **Isten megadja a békességet**. A békesség útján **már Istenhez érkezett**. Már nem annyira a zarándokláson, a menésen, az előrehaladáson van a hangsúly, hanem **a célba érkezés örömén**.

Ha az ószövetségi választott nép tagjai *zúgolódva ültek sátraik mélyén, és nem törődtek Isten szavával* (Zsolt 105, 25), akkor ezek a negatív tanításnak a fordítottjából az imádkozó lélek pozitíve megélheti: **békességgel ülhet Isten tenyerén**. Nincs más dolga, mint Isten szavával törődnie. Nincs más feladata, mint Isten ígését befogadnia. Isten teremtetlen Igéjét, az Egyszülött Fiúistent, és a teremtményekhez közvetített szavát, a szent tanításokat. És minél inkább befogadja, annál inkább békesség lesz a lelkében, szívében. Tudniillik az Úr maga gondoskodik a békének az ajándékozásáról. A Zsoltárossal ugyanis elmondhatjuk: *Hadd halljam az Úristen szózatát! Békét hirdet népének és híveinek, és azoknak, akik szívből Hozzá térnek* (Zsolt 84, 9). **Isten** nemcsak mondja a békét.

IV. Amit Isten kimond, az teremtő szó, azt létre is hozza az emberben!

A Zsoltáros ezt így fogalmazza meg: *Határaidon Ő ad békét* (Zsolt 147, 14). Jaj, ez az a nagy ajándék, amire az ember szíve mindig vágyódik! A számkivetettség földjéről a hazaérkezés békéjére vágyódik a fogságból az ember. A prófétája által is az Úr ugyanerről a tanításról ad kinyilatkoztatást. Izajás így vall: *Urunk, Te adod nekünk a békét, mert a Te műved mindaz, ami velünk történt* (Iz 26, 12).

Amikor az imádkozó ember lelkét betölti Istennek ez a békéje, akkor – ahogyan az előbb Szent Bonaventúra mondta – **Megállhat az emberi szó folyama**. Az Úr pedig így biztatja választott mennyasszonyát: *Hallgass reám, leányom, és figyelj, hajlítsd füledet szavamra! Felejtsd el népedet és atyád házát!* (Zsolt 44, 11). Akit az Úr magához ragadott, akinek a szívét meghódította ennek az isteni Völegénynek a szeretete, az már felejtheti a gondolatait és a gondjait. Teljes biztonságban érezheti magát isteni Uránál. Megvallhatja: *Istenünk, szereteted a mi nagy kincsünk. Szárnyad árnyékában nyernek oltalmat az emberek* (Zsolt 35, 8). **Az imádkozó lélek**, ez az Istentől kiváltságosan szeretett lélek **megélheti: Isten közli vele az Ő szeretetét. Szeretetével beborítja őt jobban, mint a kotlóstyúk a kis csibéit** a szárnyával. De a kinyilatkoztató Isten másik hasonlatot is használ a nyájról és a pásztorról: *Mint a pásztor úgy legelteti nyáját, karjával összegyűjti a bárányokat, és ölébe veszi őket* (Iz 40, 11).

A küzdelemben, a harcban nem elég az, ha a vezér csak karjával magával ölelje védencét, mert hiszen még a támadó nyílnak és lándzsának nagy felülete lenne. Ezért a lélek megélheti: *Oltalmazó pajzsot Te nyújtottál nekem, a Te jobbod ölelt át engem, és a Te jóságod nevelgetett, lépteimet biztonságossá tetted* (Zsolt 17, 36-37), tudniillik azon az úton, amely ebből a földi életből az örökkévaló életbe vezet. Amikor Isten elragadja az ember lelkét az imádságban, **a gonosz támadó nyilakat lövell rá, hogy megsemmisítse; de Isten oltalmazó pajzsával szemben semmit sem érhet el**. Ahogyan az Úr felemeli magához az elragadtatás imájában a lelket, az imádkozó ember megtapasztalhatja: *Kezedet rajtam nyugtatod* (Zsolt 138, 5).

Amikor a lélek megérzi Istennek ezt a védelmező kezét, amikor megtapasztalja, hogy Isten magához emeli nagy hirtelenséggel, akkor a belsejében szíve megremeg. De már nem úgy, mint akit halálsejtelmek gyötörnek, mint akit félelem, rettegés és borzongás fog el (vö. Zsolt 54, 5-6), hanem a szív az örömtől rezdül meg. (mert madárka szállott rá) **Isten szeretetének a megtapasztalásától megrendül a lélek. Teljes biztonságban van Isten kezében, és boldogan elcsendesedik, megnyugszik, megbékél Isten Szívén** (vö. Hab 2, 4; vö. Ho. 154).

Itt megvalósul az, amit Isten már prófétája által tudomásunkra hozott: *Belsejükbe adom törvényemet és a szívükbe írom. Én Istenük leszek, ők meg az én népem* (Jer 31, 33). Amikor tehát a lélek **megtapasztalja: Isten elragadta őt, hogy szívét lefoglalta és magához emelte** az Úr, akkor tudja, hogy ez a Szentlélek, vagyis Isten Szent Szeretetének a műve. **Boldogan hagyja magát**

egyre jobban Istenhez ragadtatni, és Isten szívére ölelve egyre jobban befogadni az Ő édes békéjét.

Itt megvalósul az, amit az *Énekek éneke* menyasszonya mondott: *Kedvesem a keblemen pihen* (Én 1, 13). Csakhogy itt már az isteni Vőlegény az, Aki a szívére vonta a lélekmenyasszonyt, az imádkozó lelket. Milyen boldog megpihenés ez!

Ha az imádkozó lélek szeretné megfogalmazni élményét, talán így szólhatna:
„Az Úr egyszer csak elragadta a szívemet.

V. Megélhettem: énem jobbik része nem magamban van, hanem már Istenben!

Nemcsak Reá gondoltam, hanem egyszerűen **ott volt Nála a tudatom konkrét gondolatok nélkül. Szívemet az Ő békéje töltötte be, felizzította bennem a szeretetet** anélkül, hogy meg tudtam volna fogalmazni, hogy hogyan tette ezt. **Amit mindig is vágytam** – tudniillik kimenni önmagamból, a világból, és **ott lenni Istennél**, az Ő világában, de a magam erejéből ez mindig csak a vágyakozás szférájában maradt, és csak lelki éhségemet fokozta –, azt **most ajándék gyanánt megkaptam!** Ahogyan a földi ország-határok átlépése után az ember érzékeli annak a másik országnak a miliójét, valami ilyenfajta élmény, Isten országának tiszta levegőjéből mélyet lélegezni, **Istenbe belemerülni, és engedni, hogy Isten magába vonja létemet, gondolataimat és szívem érzéseit.** Úgy élhettem meg, hogy **az ÉN-em átment az isteni TE-be.** Nem annyira magamban voltam már, hanem Őbenne, az én hatalmasan, de ugyanakkor végtelenül, gyengéden szerető Istenemben. **Éltem, de már nem önmagamban** (vö. Gal 2, 20), **hanem az én igazi Életemben, Istenben.**” Valami ilyesféle élményei lehetnek annak a léleknek, akit az Úr elragadott magával.

Hittel és belső tudással élményként átéli, hogy

- Isten, az **Atya** van (vö. Kiv 3, 14);
- a **Fiú** az Atya önmagáról való ismerete (vö. Mt 11, 27), szellemi *képmása*, önmagáról való tudás, *dicsőségének ragyogása*, kisugárzása (vö. Zsid 1, 3);
- a **Szentlélek** egymásba áradása a Szentháromság Személyeinek, Akik átölelik, betöltik és szeretik egymást. Az isteni Személyek teljes elragadtatásban, egymásba ragadtatásban gyönyörködve szemlélik a három isteni Személy egymás felé irányulását, egymásba áradását, örömét, békéjét. **A Szentháromság** tehát egyrészt transzcendencia, **tiszta dinamizmus, vagyis irányulás egymás felé**, közösségbe lépés egymással **öröktől fogva örökké.** De ugyanakkor immanencia is, vagyis **egymásban maradás**, isteni közösség, egység.

Az a lélek, akit Isten ebbe az Ő belső szentháromságos életébe, szeretetközösségébe ragadott el, az hittel és belső tudással élményként éli át, hogy Ő maga is ebből a szentháromságos egy Isten szeretetközösségből származik, hiszen Istentől kapta a létét, a tudást, az akarást.

- **Megéli, hogy benne van a szentháromságos egy Isten szeretetközösségében.**
- Megéli, hogy az angyalok, illetve mi, emberek is *benne vagyunk* ebben a szentháromságos egységben és közösségben (vö. ApCsel 17, 28). **A Szentháromság az egymásban Levésnek, az egymás Ismerésének és egymás Szeretetének gyönyörűsége.**

1. Aki beleragadtatik ebbe az életközösségbe, annak már nem kell kimondania ezt a szót: Atya, Atyám, mert izlelgeti (*milyen édes...*), megtapasztalja Istennek ezt az önmagát ajándékozó szeretetét (vö. 1 Pét 2, 3).

2. Itt már nem kell mondogatnia: Fiú, mert ahogyan benne van ebben a szóban az Istenség teljes egysége, úgy Ő is benne van Istennek ebben a teljes Szeretetközösségében.

3. Nem kell szavakat mondania a harmadik isteni Személyről, mert az imádkozó lélek belülről tudja, hogy a **Szentlélek a Személyek teljes egymásra irányulása, egymásba ragadtatása.**

Befejezésül a 105. számú éneket imádkozzuk:

*Szentháromságnak életem, halálom,
S testemmel együtt lelkemet ajánlom.
Tégedet imádlak, mindörökkön:
Osztthatatlan Istenség, Háromságban egy Fölség!*

Most vessünk keresztet azzal a mélységes Örvendezéssel, Aki a Szentháromság, és Akit kimondhatunk, s magunkra rajzolhatunk: Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. Amen. És benne maradhatunk.